

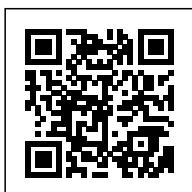

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

377/1

**Stanovisko vlády k návrhu poslanců Tomia Okamury, Radima Fialy
a dalších na vydání zákona, kterým se mění některé zákony související
s potíráním lichvářských půjček, ve znění pozdějších předpisů**

Doručeno poslancům: 12. února 2019 v 13:15

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Tomia Okamury, Radima Fialy a dalších na vydání zákona, kterým se mění některé zákony související s potíráním lichvářských půjček, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 377)

Vláda na své schůzi dne 8. února 2019 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění některé zákony související s potíráním lichvářských půjček, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k němu **nesouhlasné** stanovisko, a to zejména z následujících důvodů:

1. Vláda předně upozorňuje na skutečnost, že 1. prosince 2016 nabyl účinnosti zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, který v mnoha oblastech významně zlepšil situaci v oblasti poskytování spotřebitelských úvěrů. Vláda též odkazuje na nedávno přijatou novelu zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), díky které bude institut oddlužení přístupnější většímu množství dlužníků.
2. Na rozdíl od výše uvedených úprav vláda nepovažuje předkládaný návrh zákona za nezbytný a domnívá se, že by pro spotřebitele neměl žádné reálné přínosy, naopak by mohl přinést významné problémy v oblasti poskytování úvěrů. Myšlenka cenové regulace úvěrů není ve veřejné a politické debatě ničím novým. Tato myšlenka však byla v minulosti opakovaně odmítána, mimo jiné i proto, že před ní varují odborníci zabývající se nebankovním půjčováním. Nastavení cenové regulace vede ke zdražování úvěrů a způsobuje, že poskytování některých úvěrů sociálně slabým obyvatelům se přesune do šedé zóny ekonomiky, což potvrzují i zkušenosti ze zahraničí. Proto vláda dává přednost zejména regulaci procesu poskytování úvěrů jako nejspolehlivější metodě ochrany spotřebitele.
3. Vláda nesouhlasí ani se způsobem provedení navrhovaných změn. V první řadě vláda nepovažuje za vhodné, aby navržená regulace nákladovosti úvěrů dopadala i na vztahy mezi podnikateli. Pro takovou regulaci mezi profesionály není důvod. Návrh zákona pro nastavení regulace nákladovosti používá termín „roční procentní souhrnné náklady“. Tento pojem však právní řád nezná, což by zcela jistě vedlo k výkladovým sporům a aplikačním problémům, pouze z kontextu navržené úpravy pak lze dovodit, že se jím zřejmě míní roční procentní sazba nákladů (RPSN).
4. Vláda dále konstatuje, že nastavená regulace by fakticky vedla k eliminaci celé řady typů úvěrů, které je nutno považovat za zcela legitimní, avšak vlivem matematických

zákonitostí akcentujících v kalkulaci časovou hodnotu peněz zde vychází RPSN běžně až v řádech stovek procent. Jde například o kontokorentní úvěry, kreditní karty nebo tzv. mikropůjčky.

5. Vláda též upozorňuje na to, že ačkoliv důvodová zpráva uvádí, že lichvářské úvěry budou považovány za absolutně neplatné, formulace navrhaná v § 1796a odst. 2 tomu neodpovídá. I relativní neplatnost totiž nastává od počátku, i když působí až na základě námitky oprávněné strany.
6. Podle názoru vlády nelze souhlasit s doplněním skutkové podstaty trestného činu lichvy v podobě poskytnutí lichvářského úvěru do trestního zákoníku, protože navrhané doplnění odporuje pojetí trestní represe jako nejzazšího prostředku. Trestným činem lichvy by neměla být pouze nepřiměřená cena úvěru, ale až spojení této nepřiměřeně vysoké ceny se zneužitím postavení. Takový koncept odpovídá i zahraničním právním úpravám (např. Slovensko, Německo, Rakousko či Švýcarsko). Doplněná skutková podstata navíc ani neodráží typovou společenskou škodlivost, neboť stanoví stejný trest za jednání uvedené jak v již platném ustanovení § 218 odst. 1, tak v nově doplňovaném odstavci 2.
7. Vláda také nesouhlasí s tím, aby v doplňované skutkové podstatě byla uváděna „trestná součinnost“. Předkládaný návrh totiž ignoruje obecná pravidla o účastenství, která se v daném případě jeví jako dostatečná.